

حمایت دولت بنزین موتور کارآفرینی

نویسنده : احسان سروش

وجود رقابت شدید در بازارهای جهانی و حرکت اقتصاد به سمت مقوله جهانی شدن، مدیران شرکتهای موفق جهان را بر آن داشته است تا با ترکیب جدیدی از منابع موجود خود، مزیت نسبی جدیدی را فراهم کنند از این رو آنان سعی دارند با بکارگیری نیروی انسانی خلاق و نوآور در شرکتهای و موسسات خود کالاها یا خدماتی نو، خلق کنند این

افراد خلاق و نوآور، «کارآفرینان» هستند که کارشناسان اقتصاد از آنان به عنوان «موتور حرکت اقتصاد جامعه» یاد می کنند بدین سان، نقش بنیادی کارآفرینان، هم در نظریه های شکوفایی اقتصادی و هم در کارگردانی سازمانهای بزرگ و کوچک صنعتی جایی در خور پیدا کرد که بعدها به «کارآفرینی سازمانی» معروف و در کنار آن سازمانهای کارآفرین پدیدار شد.

کارآفرینان سازمانی در حقیقت کسانی هستند که درون سازمانهای پیچیده و بزرگ، رفتاری نوآفرین دارند و رویها و آرزوهای بلند را به واقعیت نزدیک می سازند و آهنگ سود بخش فن شناسی را از مرحله پژوهش و پدیدآوردن به بازار فروش، شتاب می بخشند و فاصله میان اندیشه و کنش را کوتاه می کنند و رؤیای دیدن را با به کار بستن آن در سازمان، درمی آمیزند به عبارت بهتر، کارآفرینان سازمانی، سرزمین دلخواه را در رؤیای خود می بینند ولی همواره از آنجا به زمان کنونی بازمی گردند و می کوشند تا رؤیای خود را به واقعیت تبدیل کنند و نمونه آزمایشی آفرینش ذهنی خود را با کامیابی به بازار روانه سازند

واژه کارآفرینی مانند بسیاری از واژه های اقتصاد و مدیریت بازرگانی، نخست از قلمرو نظامی و نظامی گری وارد زبانهای اروپایی شده است و در فرانسه در آغاز سده ۱۶، مردانی را که فرماندهی نیروهای نظامی داشتند، کارآفرین می خواندند.

پیتر دراگر-نظریه پرداز مدیریت- کارآفرینی را چنین تعریف می کند

«کارآفرینی؛ جست و جوی دایمی برای تغییر، واکنش در برابر آن و بهره برداری از آن به عنوان یک فرصت است»

اما به زبانی ساده ، کارآفرین فردی است که با به کارگیری عوامل تولید و بهره گیری از فرصت های به وجود آمده در بازار ، در بنگاه خود دست به کار های تولیدی و تجاری می زند در واقع فرد کارآفرین سعی دارد از فرصت های بالقوه موجود در جامعه استفاده کند و با بهره گیری از قدرت فکر و نوآوری خود، به فعالیتی دست بزند که نهایتاً خود و جامعه را از منافعش بهره مند سازد.

بنابراین توجه به مقوله کارآفرینی در هر جامعه یی می تواند زیر بنای توسعه اقتصادی آن جامعه شود زیرا بقای یک اقتصاد به نیروهای کاردان و خلاقیتی است که با ایده های تازه خود به اموری می پردازند که سایرین از آن غافل بوده اند و بدین ترتیب یک «مزیت نسبی» برای کشورشان به وجود می آورند این نیروهای کاردان و خلاق، کارآفرینان اقتصادی هستند که به اعتقاد «کمپل مکدانل» چهار وظیفه زیر را بر عهده دارند

- در هم آمیختن عناصر زمین، کار و سرمایه در تولید کالا یا فراهم آوردن خدمات به گونه یی که از حداقل منابع، حداکثر استفاده شود
- خلاقیت و ابتکار در تولید کالاهایی که سود آور پنداشته می شوند
- اتخاذ تصمیم های بنیادی و نامعمول که استراتژی بازرگانی را در آینده تعیین می کنند
- فراهم آوردن روشهای تازه تولید و شیوه های امروزی کسب و کار به منظورافزایش بهره وری

از این رو دولتهای جهان سعی دارند تا با به وجود آوردن شرایط محیطی مطلوب، مسیر حرکت کارآفرینان را هموار سازند عمده ترین اقدامات این کشورها ، تصویب قوانین و مقررات حمایتی در زمینه های گوناگون از قبیل وام و اعتبارات ، ورود تکنولوژی، خدمات مشاوره یی ، اطلاع رسانی، ارایه اطلاعات علمی، تسهیلات برای تاسیس شرکت ها و آموزش است این کشورها، قبل از تصمیم گیری و سیاست گذاری، در مورد ساختار اقتصادی خود مطالعه می کنند تا امکانات و منابع را به سمتی هدایت کنند که کارآفرینان در آنجا حضور و نیاز به حمایت دارند.

در اکثر کشورهای جهان، بنگاه های اقتصادی کوچک، یعنی آنهایی که دارای ۲ تا ۴ نفر پرسنل هستند، شامل سیاستهای حمایتی می شوند. ساختار اقتصادی ایران نیز مبتنی بر بنگاه های خرد است، حال آنکه حمایت های دولت بیشتر شامل موسسات و کارگاه های بزرگ است و بعضا نیز دیده می شود که این حمایت ها نتیجه یی جز سرازیر شدن منابع بر جیب رانت خواران ندارد در واقع تاکنون نه تنها به دلیل برخورداری کشور از درآمدهای نفتی و گشتن چرخ های اقتصاد از محل این درآمد ، ضرورت مطالعه و حمایت از بنگاه های خرد و توجه به کارآفرینان احساس نشده است، بلکه بررسی اجمالی سال های گذشته حاکی از آن است که دخالت های بی مورد دولت در مواردی چون تعیین نرخ ارز ، تعیین قیمت، ایجاد انحصارات از دو طریق مالکیت خود و جلوگیری از واردات برخی کالاها ، زمینه کورشدن هر چه بیشتر گره کارآفرینی را فراهم کرده است از این رو لازمه فراهم آوردن شرایط کارآفرینی در ایران ، ایجاد یک اقتصاد آزاد - یعنی اقتصادی که عوامل بازار تصمیم گیران اصلی هستند و شرایط را آن ها تعیین می کنند - است.

در چنین اقتصادی اگر قرار است حمایتی از کسی صورت گیرد ، آن کس باید کارآفرین باشد که برای ورود به عرصه اقتصاد، نیاز به پشتیبانی دارد زیرا در غیر این صورت شرایط فعالیت چنین افرادی برقرار نمی شود در حالی که در صورت وجود شرایط مساعد برای فعالیت ، کشور از وجود آنان منتفع می گردد.

به عنوان نمونه در کشور امریکا ، تنها در سال ۱۹۹۵ به دلیل حمایتی که از کارآفرینان صورت گرفت، ۴۵۰۰۰۰ فرصت شغلی به وجود آمد بنابراین به نظر می رسد که کشور ما نیز مانند خیلی از کشورهای دیگر باید بر منابع اولیه خود تکیه نکند و نفت را یک سرمایه بداند ، نه یک منبع درآمدی.

رسیدن به چنین دیدگاهی موجب می شود که به سمت منابع دیگر درآمدی قدم بر داریم و با یک مطالعه بر روی اقتصاد کشورمان، زمینه هایی که کارآفرینان در آنجا می توانند مانور دهند را شناسایی کنیم و با اتخاذ سیاست های حمایتی ، امکان فعالیت چنین افرادی را به وجود آوریم تا از این طریق بتوانیم منابع انسانی یا به تعبیری مغزهای جامعه را حفظ کنیم و با بهره گیری از قدرت فکر و نوآوری آن ها ، به مزیتی نسبی در بازار جهانی برسیم .

لازمه چنین کاری ،درک مدیریت کشور از شرایط و واقعیت های موجود جهان است از این رو به کارگیری مدیران کارآفرین در بخشهای مختلف کشور، ضرورتی انکار ناپذیر است تا با پشتیبانی از نو اندیشی کار آفرینان،

اندیشه های نو را تا رسیدن به مرحله آزمایش حمایت کنند و سدهای راه کارآفرینان را از میان بردارند و آنان را در انتظار پروانه حرکت، متوقف نسازند .

به بیان بهتر، تجدید نظر در سیاست ها، اصلاح قوانین و مقررات و سپردن کارها به متخصصان از جمله گامهای اولیه یی است که می تواند به بهبود شرایط برای فعالیت کارآفرینان منجر شود .

لازمه این امر، تحول در ساختار مدیریت کشور است این تحول از درون جامعه نشات می گیرد و یک عزم ملی را می طلبد زیرا تا زمانی که افراد جامعه ، هر کدام منافع شخصی خود را دنبال کنند و دیدی فراگیر نداشته باشند، هیچ بهبودی حاصل نمی شود

آری، جامعه ما مانند یک کشتی است که تصمیمات هر یک از سرنشینان آن بر سرنوشت دیگر سرنشینان تاثیر می گذارد حال چه خوب است که با میدان دادن به متخصصان و کارآفرینان، کشتی خود را به ساحل نجات برسانیم.

منابع :

- ۱- سازمانهای کارآفرین ، جلیل صمد آقایی، مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی
- ۲- آشنایی با کارآفرینی ، مهدی سعیدی کیا ، نشر سپاس
- ۳- پژوهش در زمینه موانع توسعه کارآفرینی در ایران، محمدرضا زالی، سیدمصطفی رضوی ، دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران
- ۴- تجارب کارآفرینی در کشورهای منتخب، محمود احمد پورداریانی و دیگران، امیر کبیر
- ۵- کارآفرینی ، محمود احمد پورداریانی ، پردیس ۵۷
- ۶- اصول و مبانی کارآفرینی ، مهدی سعیدی کیا ، نشر کیا
- ۷- مقدمه ای بر کارآفرینی ، املیتو سالازار و دیگران ترجمه : سیامک نطق ، نشر : کوهسار

